

PAŃSTWOWA KOMISJA BADANIA WYPADKÓW LOTNICZYCH

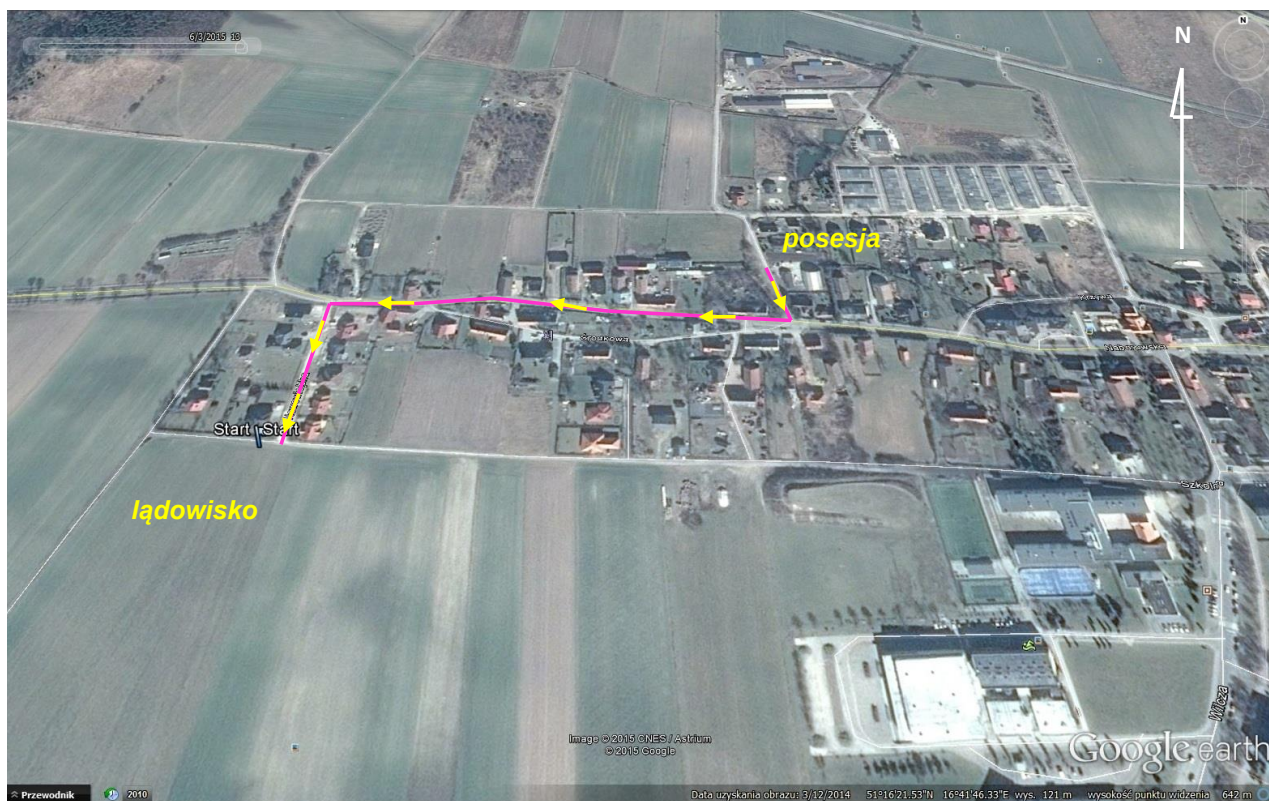
Informacja o zdarzeniu [raport]

Numer ewidencyjny zdarzenia:	847/15			
Rodzaj zdarzenia:	WYPADEK			
Data zdarzenia:	29 maja 2015 r.			
Miejsce zdarzenia:	Żerkówek, gm. Brzeg Dolny, pow. wołowski			
Rodzaj, typ statku powietrznego:	wiatrakowiec (konstrukcja amatorska)			
Znaki rozpoznawcze SP:	brak			
Użytkownik / Operator SP:	prywatny			
Dowódca SP:	bez uprawnień			
Liczba ofiar / rodzaj obrażeń:	<i>Śmiertelne</i>	<i>Poważne</i>	<i>Lekkie</i>	<i>Bez obrażeń</i>
	1			
Nadzorujący badanie:	Dariusz Frątczak			
Podmiot badający:	PKBWL			
Skład zespołu badawczego:	E. Łojek			
Zalecenia:	NIE			
Adresat zaleceń:	NIE DOTYCZY			
Data zakończenia badania:	22 czerwca 2015 r.			

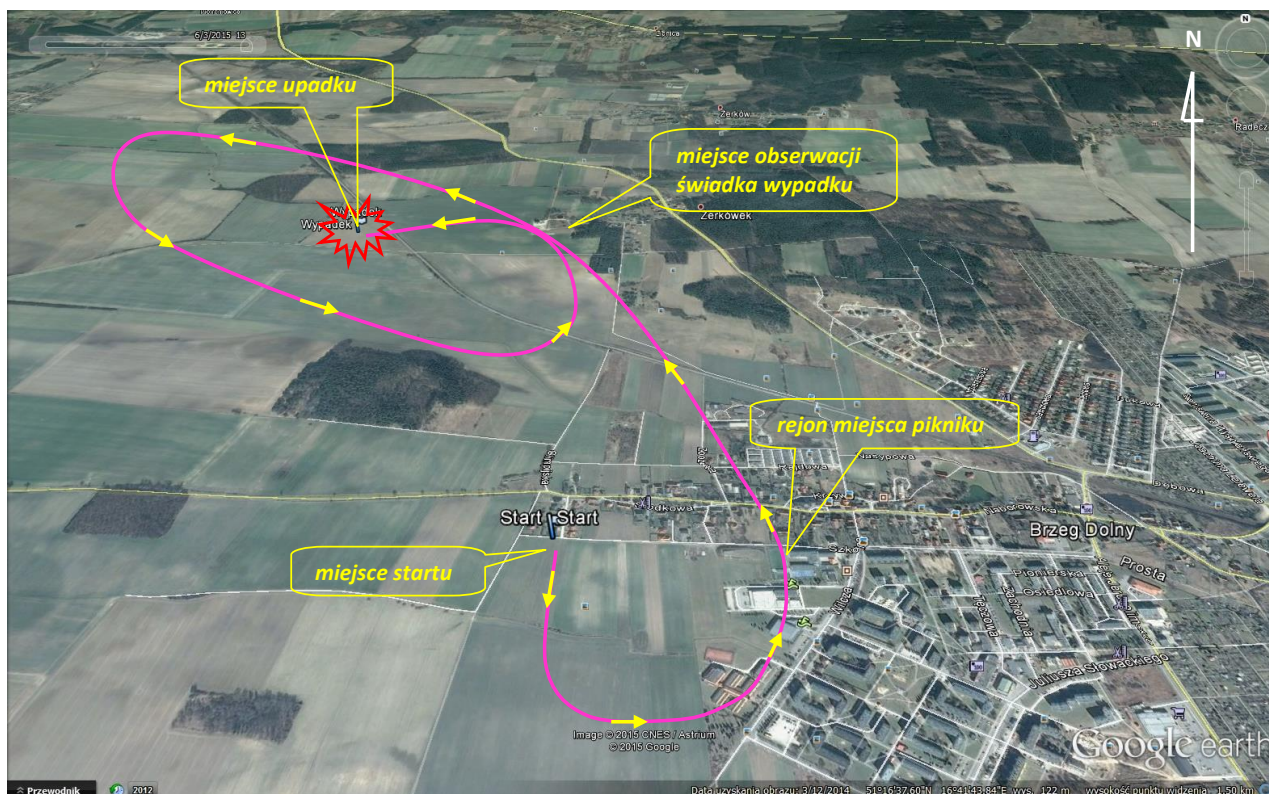
Przebieg i okoliczności zdarzenia:

W dniu 29 maja 2015 r. około godziny 18:00 osoba pilotująca (jednocześnie budowniczy i właściciel amatorskiego wiatrakowca) przekołowała wiatrakowcem z terenu prywatnej posesji, gdzie statek powietrzny był budowany i przechowywany, na odległe o około 600 m pole, z którego zamierzała wykonać start i lądowanie. Na podstawie relacji osób, które widziały kołujący i latający wiatrakowiec odtworzono prawdopodobną trasę jego kołowania i lotu (rys. 1, 2). Kołowanie odbywało się pomiędzy zabudowaniami, po drogach publicznych, co było bardzo uciążliwe (ze względu na hałas od napędzającego śmigła) oraz stanowiło duże zagrożenie dla poruszających się ludzi. Po przekołowaniu na miejsce startu wiatrakowiec (według relacji osób obserwujących start)

wykonał dwa razy rozbieg, po czym każdorazowo wracał na miejsce, z którego go rozpoczynał. Po wykonaniu trzeciego rozbiegu, uniósł się w powietrze z kursem zbliżonym do południowego. Następnie na małej wysokości wykonał przelot w rejonie kompleksu Hotelowo - Sportowego "ROKITA", gdzie w tym czasie odbywał się piknik. Na podstawie relacji osób, które widziały latający wiatrakowiec odtworzono prawdopodobną trasę jego przelotu (rys. 2).

Rys. 1. Prawdopodobna trasa kołowania wiatrakowca na mapie Google Earth

Rys. 2. Prawdopodobna trasa lotu wiatrakowca na mapie Google Earth

Z relacji świadka wypadku, który obserwował lot wiatrakowca do momentu jego zderzenia się z ziemią wynika, że statek powietrzny nadleciał z kierunku Brzegu Dolnego. Według jego relacji wiatrakowiec wykonywał lot na wysokości około 30 metrów nad terenem (określił to na podstawie elewatorów zbożowych znajdujących się na terenie gospodarstwa, które w najwyższym punkcie mają 26 metrów wysokości). Według świadka „*wygląd maszyny przypominał jednoosobową samoróbkę*”. Oznajmił ponadto, że wiatrakowiec był koloru białego, bez żadnych napisów, a na jego pokładzie była tylko jedna osoba. Nad gospodarstwem wiatrakowiec na wysokości około 30 metrów wykonał zakręt w lewo i odleciał w kierunku miejscowości Łososiowice. Następnie wiatrakowiec wykonał zakręt w kierunku Brzegu Dolnego i zniżając się, kontynuował lot na bardzo małej wysokości „*około 2 metrów nad rosnącym rzepakiem*”, po czym zwiększył wysokość lotu do około 30 metrów. Na tej wysokości wiatrakowiec wykonał kolejny zakręt w lewo, w kierunku gospodarstwa, nad którym przelatywał poprzednio i ponownie odleciał w kierunku Łososiowic. Oddalając się od gospodarstwa, świadek zauważył jak „*tył maszyny rusza się w prawo i w lewo*”, czego nie zaobserwował w poprzednim przelocie. Do tego momentu, w ocenie świadka wypadku, silnik wiatrakowca pracował równomiernie i nic nie budziło jego zastrzeżeń. Po przelecie około 650 metrów wiatrakowiec nagle zaczął się pochylać dziobem do dołu i pod dużym kątem (według relacji świadka – prawie pionowo) zderzył się z ziemią, o czym świadczą ślady, powstałe w wysokiej uprawie rzepaku. Według relacji świadka w momencie zderzenia się wiatrakowca z ziemią nad miejscem wypadku powstała „*duża chmura dymu o średnicy około 3 metrów*”. Po zaistnieniu wypadku świadek zadzwonił na numer alarmowy 112 i razem ze znajomym, najkrótszą drogą pobiegli na miejsce zdarzenia. Po przybyciu na miejsce próbowali ugasić wrak wiatrakowca. Wkrótce na miejsce wypadku przybyły służby ratownicze i policja.

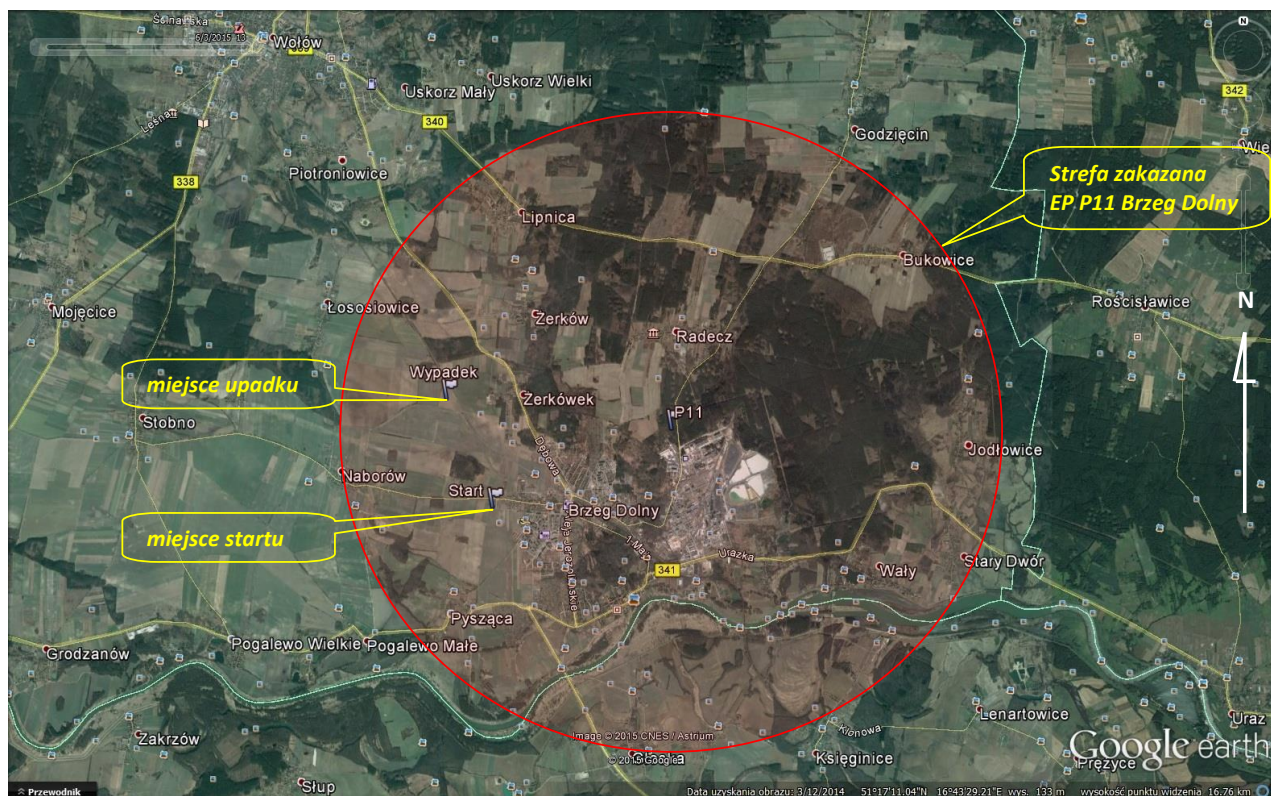

Rys. 3. Widok wraku wiatrakowca na miejscu zdarzenia

W wyniku zdarzenia osoba pilotująca poniosła śmierć, natomiast wiatrakowiec uległ całkowitemu zniszczeniu i w znacznej części spłonął.

Z oględzin wiatrakowca wynika, że jego silnik pracował do momentu upadku, a wirnik nośny utrzymywał obroty w granicach eksploatacyjnych.

Komisja ustaliła, że lot podczas którego zaistniał wypadek był wykonywany w obrębie strefy zakazanej EP P11 Brzeg Dolny, w której zabronione jest wykonywanie lotów przez statki powietrzne od poziomu terenu do wysokości 5000 ft.

Rys. 4. Granice strefy zakazanej, miejsce startu i miejsce upadku wiatrakowca na mapie Google Earth

Z informacji uzyskanych w rejonie miejsca zdarzenia oraz relacji świadków wynika, że osoba pilotująca tego dnia wykonywała po raz pierwszy lot tym wiatrakowcem. Podjęcie decyzji wykonania lotu niecertyfikowanym, nieoblatanym, nieposiadającym zatwierdzonych instrukcji statkiem powietrznym, stanowiło duże zagrożenie nie tylko dla osoby pilotującej, ale również dla przypadkowych osób, gdyby do wypadku doszło np. podczas przelotu przez rejon, gdzie odbywał się piknik. Wynika stąd, że osoba pilotująca nie posiadała wymaganej wiedzy o właściwościach pilotażowych i ograniczeniach eksploatacyjnych wiatrakowca, co może świadczyć o jej nieodpowiedzialności i nonszalanckim podejściu do wykonywania czynności lotniczych.

Podczas prowadzenia badania Komisja ustaliła, że osoba pilotująca nie posiadała uprawnień wymaganych do pilotowania wiatrakowca oraz ważnego orzeczenia lotniczo-lekarskiego. Ponadto wiatrakowiec został zbudowany i był używany niezgodnie z obowiązującymi przepisami – nie posiadał świadectwa rejestracji, świadectwa zdatności do lotu oraz obowiązkowego ubezpieczenia lotniczego.

Działając w oparciu o **art. 5 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 996/2010 w sprawie badania wypadków i incydentów w lotnictwie cywilnym oraz zapobiegania**

im oraz uchylającego dyrektywę 94/56/WE¹ a także art. 135 ust. 6 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze² Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych postanowiła:

Odstąpić od badania zdarzenia lotniczego.

„[...] 1) statek powietrzny w chwili zdarzenia był używany przez osobę nieuprawnioną, [...]”

„[...] 3) statek powietrzny został zbudowany lub był używany niezgodnie z obowiązującymi przepisami, [...]”

Zalecenia dotyczące bezpieczeństwa:

PKBWL nie sformułowała zaleceń dotyczących bezpieczeństwa.

Koniec

	Imię i nazwisko	Podpis
Nadzorujący badanie:	Dariusz Frączak	<i>podpis na oryginale</i>

¹ Dz. U. UE. L. z 2010 r., Nr 295, poz. 35

² Dz. U. 2013.1393, z zm.